

Főoldal>Jogi lépések indítása>Az EU és a tagállamok igazságszolgáltatási rendszerei>A tagállamok szakosított bíróságai

A tagállamok szakosított bíróságai

Bulgária

Ez a szakasz a bolgár szakosított bíróságok szervezetéről nyújt tájékoztatást.

Szakosított bíróságok

Bulgáriában nem működik szakosított munkaügyi, tengerészeti, kereskedelmi vagy hasonló típusú szakosított bíróság.

Közigazgatási bíróságok

Bulgáriában a közigazgatási bíróságok rendszerét a 2006-ban elfogadott közigazgatási eljárásról szóló új törvénykönyv állította fel. A közigazgatási bírósági rendszer 28 regionális közigazgatási bíróságból és a legfelsőbb közigazgatási bíróságból (*Varhoven administrativen sad*) áll.

Közigazgatási bíróságok

A közigazgatási bíróságok az alábbiak iránt előterjesztett keresetek elbírálására rendelkeznek hatáskörrel:

közigazgatási aktusok kibocsátása, módosítása, visszavonása vagy megsemmisítése;

a közigazgatási eljárásról szóló törvénykönyv alapján született megállapodások érvénytelenítése vagy megsemmisítése;

jogorvoslat az indokolatlan közigazgatási intézkedésekkel és mulasztásokkal szemben;

jogorvoslat a jogtalan, kényszerrel történő végrehajtás ellen;

a közigazgatási hatóságok és tisztviselők jogtalan aktusaiból, cselekményéből vagy mulasztásából eredő károk megtérítése;

a kényszerrel történő végrehajtásból eredő károk megtérítése;

a közigazgatási bíróságok által hozott ítéletek érvénytelenítése, megsemmisítése vagy hatályon kívül helyezése;

a közigazgatási eljárásról szóló törvénykönyv alapján született közigazgatási aktusok nem hiteles jellegének megállapítása.

Bármely érdekelt fél keresetet indíthat közigazgatási jogosultság vagy jogviszony fennállásának vagy hiányának megállapítása érdekében, ha ehhez érdeke fűződik, és nem áll rendelkezésre más jogorvoslati lehetőség.

Az egyedi közigazgatási aktusok megtámadásával kapcsolatos ügyeket az a közigazgatási bíróság vizsgálja, amelynek illetékességi területén a megtámadott közigazgatási aktust kibocsátó hatóság azon regionális hivatalának székhelye található, amelynek a vonzáskörzetében a kérelmező állandó lakóhelye vagy tartózkodási helye vagy székhelye található. Az ilyen ügyeket azon közigazgatási bíróság vizsgálja, amelynek illetékességi területén a megtámadott egyedi közigazgatási aktust kibocsátó hatóság székhelye található, amennyiben:

a megtámadott aktusnak számos címzettje van, akiknek az állandó lakóhelye vagy tartózkodási helye nem az aktust kibocsátó hatóság regionális hivatalának vonzáskörzetében található;

a megtámadott aktust kibocsátó hatóság igazgatási szervezete nem rendelkezik regionális hivattal.

Az általános közigazgatási aktusok megtámadásával kapcsolatos ügyeket az a közigazgatási bíróság vizsgálja, amelynek illetékességi területén a megtámadott közigazgatási aktust kibocsátó hatóság székhelye található.

Ha az említett székhely külföldön található, akkor Szófia városi közigazgatási bírósága (*Administrativen sad – grad Sofia*) jár el.

A kártérítési keresetet a felperes lakóhelye vagy székhelye szerint illetékes bírósághoz is be lehet nyújtani, amennyiben a kártérítési keresetet az 1–4. szakaszban hivatkozott perben terjesztik elő.

Amennyiben az illetékes bíróság nem járhat el az adott ügyben, a legfelsőbb közigazgatási bíróság elrendeli az ügy áttételét egy azonos fokú közigazgatási bírósághoz.

Jogszabály eltérő rendelkezése hiányában nincsen helye az olyan közigazgatási aktusok bírósági felülvizsgálatának, amelyek közvetlenül érintik Bulgária külpolitikáját, illetve biztonság- és védelempolitikáját.

A legfelsőbb közigazgatási bíróság

A legfelsőbb közigazgatási bíróság a következő ügyekben rendelkezik hatáskörrel:

vizsgálja a rendeletek jogszerűségére vonatkozó kereseteket, az önkormányzati testületek által kibocsátott rendeletek kivételével;

vizsgálja a miniszterek tanácsa, a miniszterelnök, a miniszterelnök-helyettesek és a miniszterek által kibocsátott határozatok jogszerűségét;

vizsgálja a Legfelsőbb Igazságszolgáltatási Tanács (*Vissz sadeben savet*) határozatainak jogszerűségét;

vizsgálja a Bolgár Nemzeti Bank és annak szervei által kibocsátott határozatok jogszerűségét;

elbírálja az elsőfokú bíróságok ítéletével szemben előterjesztett semmisségi panaszokat és eljárási kifogásokat;

elbírálja az eljárás felei által az ítéletekkel és végzésekkel szemben előterjesztett fellebbezéseket;

megvizsgálja a közigazgatási ügyekben hozott jogerős bírósági határozatok hatályon kívül helyezésére irányuló kérelmeket;

megvizsgálja a jogszabály által meghatározott más intézkedések elleni panaszokat és kifogásokat.

A legfelsőbb közigazgatási bíróságon kollégiumok, azon belül bírói tanácsok működnek. A kollégiumokat elnök (vagy elnökhelyettes) vezeti, aki az érintett kollégium bírósági tanácsában is elnökölhet.

Más szakosított bíróságok

Katonai bíróságok

A katonai bíróságok története 1879. július 1-jéig nyúlik vissza. 1956-ban a katonai bíróságokat átszervezték a hadtestek állomáshelyei szerint Szófia, Plovdiv, Szliven, Várna és Plevén városaiban. (A katonai bíróságok szervezete a mai napig ezt követi.)

Katonai bíróság (Voenen sad)

A katonai bíróságok mint elsőfokú bíróságok a szolgáló katonai személyzet, a bolgár hadsereg tábormokai, tisztjei, tisztesei és sorkatonái, más minisztériumok és ügynökségek tisztviselői, a Védelmi Minisztérium, a bolgár hadsereg polgári személyzete, valamint a Védelmi Minisztérium, a Nemzetbiztonsági Hivatal és a Nemzeti Hírszerző Szolgálat alá tartozó intézményrendszer hivatalainak beosztottjai, valamint polgári személyzete által elkövetett bűncselekményekkel kapcsolatos büntetőügyeket vizsgálják. Ezekben az ügyekben másodfokon a katonai fellebbviteli bíróság (*Voенно-апелativen sad*) jár el. A büntetőeljárásról szóló törvénykönyv meghatározza a katonai bíróságok hatáskörét. E bíróságok a regionális bíróságokkal azonos jogállással rendelkeznek. Csak egy katonai fellebbviteli bíróság működik, amely országos szinten bírálja el a katonai bíróságok által hozott határozatok ellen benyújtott fellebbezéseket (ideértve az eljárási kifogásokat is).

A szakosított büntetőbíróság (*Specializiran nakazatelen sad*)

A szakosított büntetőbíróságot a bíróságok szervezetéről szóló törvény módosításáról és kiegészítéséről szóló (az Állami Közlöny 2011. évf. 1. számában kihirdetett) törvény hozta létre. A szófiai székhelyű szakosított büntetőbíróság egyedülálló Bulgáriában, és jogállását tekintve regionális bíróságnak felel meg. Hatáskörét jogszabály határozza meg. (A szakosított büntetőbíróság hatáskörébe tartozó büntetőügyek – alapvetően a szervezett bűnözői csoportok által vagy részükre elkövetett bűncselekmények – körét a büntetőeljárásról szóló törvény 411a. cikke tételesen felsorolja).

A szakosított büntetőbíróságot bírók alkotják, élén pedig elnök áll.

A szakosított fellebbviteli büntetőbíróság (*Apelativen specializiran nakazatelen sad*) a szakosított büntetőbíróság által hozott határozatok ellen benyújtott fellebbezéseket bírálja el (ideértve az eljárási kifogásokat is). Székhelye Szófiában található.

A szakosított fellebbviteli büntetőbíróságot bírók alkotják, élén pedig elnök áll. A **legfelsőbb semmitőszék** (*Varhoven kasatsionen sad*) a legmagasabb szintű büntetőbíróság, amely a szakosított fellebbviteli büntetőbíróság határozataival szemben előterjesztett semmisségi panaszokat bírálja el.

A bolgár kereskedelmi és iparkamara mellett működő választottbíróság

A választottbíróság polgári jogi vitákban jár el, valamint ezen belül a szerződéseknél előforduló hibák orvoslásával és a szerződéseknek a megváltozott körülményeknek megfelelő módosításával kapcsolatos vitákban határoz, függetlenül attól, hogy egyik vagy mindkét fél bulgáriai vagy külföldi székhellyel vagy lakhellyel rendelkezik-e.

E választottbíróság megerősítette a pozícióját mint Bulgária vezető választottbírósági intézménye, és a jogviták rendezése terén tanúsított magas színvonalú szakmai munkájának köszönhetően közbizalomnak örvend. A bolgár kereskedelmi és iparkamara mellett működő választottbíróság éves szinten 250 és 300 közötti nemzetközi és belföldi jogvitát bírál el: a belföldi ügyek 82%-ában 9 hónapon belül, a nemzetközi ügyek 66%-ában pedig 12 hónapon belül határoz.

A **választottbíróság** továbbá aktívan közreműködik a választottbíráskodással kapcsolatos jogszabályok fejlesztésében. A választottbíráskodással nem rendezhető jogviták körébe kizárólag az ingatlanokkal kapcsolatos dologi jogok, a tartási követelmények, a munkaviszonyból eredő jogok és a személyhez fűződő jogok tárgyában indult jogviták, valamint a családjogi jogviták tartoznak.

Jogi adatbázisok

Bírósági honlapok

Minden bolgár bíróság rendelkezik honlappal, amely tájékoztatást nyújt a bíróság felépítéséről és tevékenységéről, ideértve a folyamatban lévő és lezárt ügyeket, valamint a nyilvánosság számára hozzáférhető hasznos információkkal szolgál.

A **Legfelsőbb Igazságszolgáltatási Tanács** honlapja tartalmazza a bolgár bíróságok részletes listáját, a bíróságok címét és honlapját (csak bolgár nyelven).

A bírósági határozatokat a meghozatalukat követően a **személyes adatok védelméről szóló törvény** és a **minősített adat védelméről szóló törvény** előírásaival összhangban közzéteszik a határozatot kibocsátó bíróság honlapján.

A személyek családi vagy egészségi állapotát érintő ügyekben hozott határozatokat az indokolási rész nélkül teszik közzé.

További információk elérhetők az alábbi honlapokon:

A legfelsőbb közigazgatási bíróság

Katonai bíróság (Voenen sad)

A bolgár kereskedelmi és iparkamara mellett működő **választottbíróság**

A Nemzetközi Választottbíróság

Utolsó frissítés: 28/02/2020

E lap nemzeti nyelvű változatát az adott tagállam tartja fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Az Európai Bizottság nem vállal semmifajta felelősséget az e dokumentumban szereplő vagy abban hivatkozott információk vagy adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.

Az egyes tagállamok által gondozott, e honlapon helyet kapott nemzeti tartalmak frissítése jelenleg zajlik, tekintettel az Egyesült Királyság kilépésére az Európai Unióból. Előfordulhat, hogy néhány részlet elkerülte a figyelmünket, és egy adott weboldal még nem tükrözi a megváltozott helyzetet. Igyekszünk mihamarabb naprakésszé tenni a teljes tartalmat.